

תת"ע 7471/02/21 - מדינת ישראל נגד גליה בקר

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 7471-02-21 מדינת ישראל נ' בקר
תיק חיצוני: 10500897821

בפני	כבוד השופט אור לרנר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	גליה בקר

הכרעת דין

1. בפתח הכרעת הדין אני מוצא להודיע, כפי הנחיית המחוקק, כי החלטתי לזכות את הנאשמת מן העבירה המיוחסת לה.

כללי- האישום וההליכים

2. הנאשמת הואשמה בעבירה של שימוש בטלפון נייד שלא באמצעות דיבורית, בניגוד **לתקנה 28(ב)(ו)(א)** **לתקנות התעבורה**, התשכ"א- 1961 (להלן: "**התקנות**").
3. על פי הנטען בהודעת הקנס, בהתבסס על דו"ח השוטר מאור מדאר (**דו"ח שוטר + הודעת קנס**), בתאריך 11/8/20 בסמוך לשעה 10:50 נסעה הנאשמת בכביש 4 ק"מ 215 מצפון, ונצפתה אוחזת בטלפון ביד ימין צמוד לאוזן ימין, לאורך הכביש, לאחר הזיהוי תועדה העבירה באמצעות מצלמה.
4. הנאשמת כפרה בביצוע העבירה והכחישה כי היא נהגה ברכבה במועד הרלוונטי לעריכת הקנס. הפנתה לתמונה שתועדה במצלמה, בה מתועדת "דמות גברית" הנוהגת ברכב.

תמצית הראיות והעדויות

5. מטעם התביעה לא זומנו עדים מאחר והנאשמת ויתרה על חקירתו של השוטר מאור מדאר שתיעד את העבירה; זאת מאחר ואין היא מכחישה כי מדובר ברכב שבבעלותה, א ואת עצם ביצוע העבירה, אלא את הנהיגה.

6. בהתאמה, הוגשו מטעם המאשימה המסמכים הבאים:

עמוד 1

ת/1 - הודעת הקנס + דו"ח הפעולה + תצלומים נלווים של השוטר מאור מדאר .

7. **מטעם ההגנה**, העידה הנאשמת בלבד, כן הוצגו והוגשו המסמכים הבאים:

נ/1 - קבלה ממוסך אוטוטק בע"מ (להלן: "אוטוטק" או "המוסך").

נ/2 - תעודת בדק "אוטוטסט".

נ/3 - פלט כרטיס נוכחות מחברת אלביט.

8. הנאשמת כאמור כפרה במיוחס לה: "אני כופרת באשמה. לא אני נהגתי ברכב בזמן ביצוע העבירה. רואים בתמונה שברכב נהג גבר. באותו מועד הרכב היה במוסך. הבנתי את הסברו של בית המשפט באשר לחזקת הבעלות ושעלי להוכיח ברמה של מאזן ההסתברויות (50% לפחות) מי האדם הספציפי שנהג ברכב."

9. בחקירתה הראשית מסרה הנאשמת, כי בשעות ביצוע העבירה הרכב היה במוסך לשם העברתו מבחן בדק (מבחן רישוי שנתי- א"ל), צירפה קבלה מאותו יום שהופקד הרכב בידי מוסך אוטוטק לשם העברתו טסט (נ/1) ו- נ/2). הנאשמת המשיכה וטענה כי היא עובדת בחברת אלביט ובשעת ביצוע העבירה היא נכחה בעבודה, כראיה הגישה מסמך המעיד על שעות נוכחות שלה בעבודה (נ/3).

10. בחקירתה הנגדית, לב"כ המאשימה, מסרה הנאשמת כי מי שנהג ברכב, הינו אחד העובדים במוסך, אולם פרטי אותו עובד אינם ידועים לה.

עיקר טענות הצדדים

11. **המאשימה** טוענת כי יש להרשיע בהתאם לחזקת הבעלות. לפי המאשימה היה באפשרות הנאשמת להשיג את פרטי עובד המוסך שנהג ברכב בזמן ביצוע העבירה ולמסור אותם, זאת לא עשתה.

12. **הנאשמת** ביקשה לזכות אותה מהמיוחס לה על סמך ראיותיה, כן טענה כי זו טרחה עבודה לאתר את הנהג שהיה במוסך.

דין והכרעה

13. סעיף 27בלפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה"), קובע את **אחריות בעל הרכב**:

"27ב. (א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי הענין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן - המחזיק), או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו.

(ב) הוכיח בעל הרכב למי מסר את החזקה ברכב, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על

עמוד 2

המחזיק.

(ג) הוכיח המחזיק כי מסר את החזקה ברכב לאדם אחר, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על אותו אדם."

14. חזקת הבעלות, וההיגיון העומד מאחוריה, לפיה רואים את בעל הרכב כמי שנהג ברכב, ועליו חלה חובת ההוכחה למסור מי החזיק ברכב בעת ביצוע העבירה, הומחשה בדבריו של כבוד הנשיא ברק **בע"פ 3027-90 חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל, מה(4) 364, 389:**

"לפי הוראה זו- המיוחדת לעבירה שנתגלתה על-ידי מצלמה (כאמור בסעיף 27א)-

מוטלת אחריות פלילית על הבעלים. ביסוד אחריות זו מונחת הגישה, כי הבעלים אמור לדעת מי נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן-אדם בשר ודם, שזה רכבו היחיד, קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו - או אחר ברשותו - נהג ברכב (ראה ע"א 20/64 [15], בעמ' 435; ע"א 259/63 [16], בעמ' 666) כאשר לבעל הרכב מספר ניכר של כלי-רכב, יש הנחה, כי בעל הרכב יודע מיהו הנוהג וצריך לדעת לזהותו (ראה ע"א 31/85 [17], בעמ' 86): עליו לשמור על זהות הנוהג, ואם הוא נמנע מכך, רואים אותו עצמו כאילו נהג ברכב. אחריות זו היא אחריות פלילית-אישית מוחלטת. היא אישית, שכן הבעלים נמצא אחראי בגין מחדליו באי-ידיעה על דבר זהותו של הנוהג ובאי-שמירת רישומים בעניין זה. אין זו אחריות פלילית שילוחית, שכן הבעלים אחראי גם אם אין לו כל קשר עם הנוהג. אכן, הבעלים משתחרר מאחריותו דווקא כאשר בידו לזהות את הנוהג בפועל, גם אם נהג זה הוא עובד או שלוח. האחריות הפלילית של בעל הרכב לפי סעיף 27 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] אינה מבוססת על קשר מהותי בין בעל הרכב לבין הנוהג, ועל כך שהנהיגה היא למען ענייניו של בעל הרכב. נהפוך הוא: דווקא כאשר המעביד מוכיח כי הנהיגה מבוצעת על-ידי נהג פלוני הפועל למענו, הוא משתחרר מאחריותו על-פי סעיף 27 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. אכן, עניין לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים אחראי בגין עבירה שנעברה ברכב, למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב."

15. לצורך שחרור נאשם מאחריות הנובעת מחזקת הבעלות, נדרשת ממנו מידת הוכחה של עמידה במאזן ההסתברויות ולא די בהקמת ספק בלבד, וכפי שציין י' קדמי, בספרו **"על הראיות"**, חלק רביעי, מהדורת 2009, עמ' 1674:

"כאמור מידת הוכחה זו, היא המידה שבה צריך לעמוד הנאשם באותם המקרים שבהם הוא נושא בנטל השכנוע, לאמור: כאשר הוא מבקש להוכיח היפוכה של חזקה שבחוק שעומדת לחובתו או במקרים שבהם הוא מבקש להסתייע בהגנה, שהוכחתה עליו מכוח לשון מפורשת של החוק. במקרים אלה, אם כוחן של הראיות אינו מאפשר הכרעה על פי "מאזן ההסתברות" לטובת גרסת הנאשם, ומשקלן ההוכחתי מצטמצם להעלאת ספק בלבד - שמא גרסת הנאשם היא הנכונה - לא יצא הנאשם ידי חובתו: באשר כל שעלה בידו הוא - להקים "ספק", וזה אינו מספיק כאשר הוא הנושא ב"נטל השכנוע".

16. סתירת החזקה דורשת מהנאשמת הוכחה של אחת משלוש אפשרויות: מי נהג ברכב; למי מסר את החזקה ברכב; או שהרכב נלקח ממנו ללא ידיעתו או בלי הסכמתו. ברי כי ללא ההוכחה הנדרשת, להחלת החזקה עלולות להיות השלכות מרחיקות לכת, אף במצבים בו ידוע כי מבצע העבירה אינו הבעלים של הרכב.

17. בענייננו, השאלה הנדרשת להכרעה היא האם ניתן לטעון כי עלה בידי הנאשמת לסתור את החזקה, או שמא לפי גרסת המאשימה הינה אחראית לביצוע העבירה מכוח חזקת הבעלות.
18. אקדים מסקנה לניתוח ואציין כי הגעתי למסקנה כי הנאשמת עמדה בנטל הראיה הנדרש, והציגה מספיק ראיות שיש בהם בכדי לסתור את החזקה האמורה.
19. כמבואר לעיל הנטל הוא על הנאשמת, הבעלים, להראות למי מסרה את הרכב ואין די בראיה כי לא היא שנהגה ברכב במועד הרלוונטי.
20. כאמור הנאשמת בחקירתה הראשית מסרה כי הרכב בשעות ביצוע העבירה, היה במוסך לשם העברתו מבחן בדק, צירפה קבלה מאותו יום שהופקד הרכב בידי מוסך אוטוטק לשם העברתו טסט (נ/ו-2). בעניין זה אוסיף ואציין כי כפי העולה מהמסמכים מוסך אוטוטק בע"מ הינו תאגיד עם מספר ח"פ (המופיע בנ/1), רישיון מפעל ומספר עסק ולכן מסקנתי היא כי המדובר בתאגיד הרשום כדין.
21. הנאשמת אף המשיכה וטענה כי היא עובדת בחברת אלביט ובשעת ביצוע העבירה היא נכחה בעבודה, כראיה הגישה ראיה מסמך המעיד על שעות נוכחות שלה בעבודה (נ/3).
22. לפי המאשימה, הנאשמת נמנעה מלהביא עדים מהמוסך או להצביע על הנהג הספציפי מהמוסך שנהג ברכבה; אולם, הנני סבור כי די במה שהציגה הנאשמת לצד הממצא הפוזיטיבי (התמונה שמראה כי מאחורי ההגה ישב גבר ולא אישה), כדי להוכיח כי אכן רכבה של הנאשמת היה בחזקת המוסך וכי היא הוכיחה ברמה של מאזן ההסתברויות (לכל הפחות), למי היא מסרה את רכבה, בין היתר באמצעות מסירה למחזיק שהינו "תאגיד".
23. על פי פקודת התעבורה מחזיק ברכב יכול ויהיה תאגיד ולא רק אדם פרטי, בהיקש ובהתאם ר' סעיף 30(ג) לפקודת התעבורה **"נעברה ברכב עבירת קנס, למעט עבירת חניה, ובעל הרכב או מי שהוכח כי הוא המחזיק לפי סעיף 27ב, הוא תאגיד..."**
24. כן ר' ההבדל, המהותי לטעמי, בין סעיף 27ב(ב) לסעיף 27ב(ג) לפקודה. בעוד ס"ק (ב) מדבר על כך שאם בעל הרכב הוכיח למי מסר את החזקה תחול החזקה על "המחזיק", ס"ק (ג) מדבר על כך שאם המחזיק הוכיח כי מסר את החזקה "לאדם אחר", תחול החזקה על אותו "אדם". משמע, לשון הפקודה יודעת להבדיל היטב בין מחזיק לבני אדם והדיבור בלשון שונה, מלמד על הבדל אמיתי בין "מחזיק", לבין "אדם".
25. לטעמי, קביעה כי "המחזיק" ברכב לצורך חזקת הבעלות יכול להיות אף תאגיד, אינה סותרת את תכלית דיני התעבורה בכלל ותכלית החזקה בפרט, שכן במצב דברים זה תועבר האחריות על עבירת התעבורה לכתפיו של התאגיד ולא תישאר עבירת התעבורה "יתומה".

26. העברת האחריות על כתפיו של התאגיד (במקרה המתאים, שהרי במקרה זה קביעותי מוגבלות לרמה הראייתית הנדרשת בדלת אמותיו של הליך זה), תסייע אף למטרת העל של איתור הנהג האמיתי ומניעת הרשעות שווא; כפי הביקורת הנשמעת לעתים כלפי חזקת הבעלות והרשעה על פיה; ר' לדוגמא מאמרו של ד"ר איתן לבונטין, **חזקת הבעלות בעבירות תעבורה: כיצד מרשיעים חפים מפשע, פוטרים אשמים ומעודדים עבריינות:**

"מדיניות האכיפה בעבירות הקנס מוסיפה לשקף קריסה מוחלטת של משפט וצדק והיגיון. בעל רכב שקיבל דוח אינו מופטר גם אם הוכיח את חפותו ואף מסר את פרטי הנהג-העברין - אלא הוא נדרש, כדי שהדוח נגדו יבוטל, לפנות בעצמו לנהג ולהשיג ממנו הודאה חתומה שתימסר למשטרה. אם העברין לא יודה, הבעלים החף צפוי להרשעה במקומו

. כדי לסגור תיקים בקלות ובהצלחה הדין מוכן לייחס עבירות גם למי שבוודאות לא ביצעו אותן, ובה בעת הוא מוכן לפטור את מי שכן ביצעו אותן ועלולים להמשיך ולסכן בכביש את עצמם ואת זולתם. יד האכיפה אינה צריכה לטרוח כלל, ונותר לה רק להמתין ולראות מי יורשע: הבעלים על יסוד חזקת הבעלות, או הנהג על יסוד הודאה חתומה שהבעלים בעצמו נדרש להשיג ממנו."

27. הדברים האמורים מקבלים משנה תוקף נוכח גלגוליו ותיקוניו של סעיף 27ב, אשר התיקון האחרון בו היה ביום 1.4.1997; במסגרת תיקון 41 לפקודה (ס"ח תשנ"ז מס' 1619). במסגרת תיקון זה הוסף סעיף קטן (ב) האמור. משמע, אם בנוסחו של סעיף 27ב לפני התיקון ניתן היה לסתור את החזקה רק באמצעות הוכחה של זהות הנהג ברכב:

"27נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי הענין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנה כאמור או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו."

הרי שלאחר התיקון ניתן לסתור את החזקה גם ע"י הוכחת מי "המחזיק" ברכב (לצורך פירוט בדבר גלגוליו של נוסח הסעיף המדובר, וסעיף 69ב שקדם לו, ר' ע"פ 3027/90 מודיעים הנ"ל, בפסקאות 3-4).

28. למעשה, מטרתו המוצהרת של תיקון 41, היא לאפשר למי שמסר את החזקה ברכב לאחר להשתחרר מאחריותו לביצוע העבירה גם אם אינו יודע בפועל מי נהג ברכב; ור' בעניין דברי ההסבר להצעת החוק (הצעות חוק 2480, כ"ד בטבת התשנ"ו, 16.1.1996):

"בסעיף 27ב לפקודה נקבעה חזקת אחריות של בעל רכב לפיה רואים את בעל הרכב כמי שנהג ברכב שבו נעברה עבירה, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב או שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו. חזקה זו אינה מביאה בחשבון את המקרה השכיח שבו בעל רכב יודע למי מסר את הרכב, אך אינו יודע הלכה למעשה מי נהג ברכב בעת ביצוע העבירה.

מוצע לקבוע כי משהוכיח בעל רכב למי מסר את הרכב, יצא בכך ידי חובתו והחזקה האמורה תחול על מי שנמסרה לו החזקה ברכב."

עוד ר' בעניין זה תא"מ 14279-05-18 מגדל חברה לביטוח נ' יפית טוב עזריה (22.9.2019), שם בפסקה 31 ואילך).

29. ודוק, אפילו המאשימה סבורה לעתים כי ניתן להעביר את החזקה לתאגיד. כך ב-ת"ת (נתניה) 1603/07 לשכת תביעות שרון תעבורה נ' שרודר מוסך מרכזי פיג'ו (2.9.2007), עמדה המאשימה על כך שיש להרשיע את הנאשמת (מוסך) בביצוע עבירת תעבורה לאחר שרכב שהוכנס לתיקון אצל הנאשמת (במקור, הבעלים של הרכב היתה שגרירות צרפת- ר' עמ' 6 להכרעת הדין), ביצע עבירת תעבורה והנאשמת לא הוכיחה מי היה הנהג בפועל.

30. בשולי הדברים אציין כי בתת"ע 10223/08 מ"י נ' עאסלה (5.5.2009), נדחתה טענה דומה, אך עיון בפסק הדין מגלה שזו נדחתה בשל כך שהנאשם כשל להוכיח כי מסר את הרכב למוסך בטרם ביצוע העבירה.

31. כאמור, במקרה דנן, נוכח התרשמותי הישירה מעדותה הכנה ומהימנותה של הנאשמת, אשר נתמכת במסמכים שהציגה ואף בתמונת הנהג בפועל, הגעתי למסקנה כי הנאשמת הציגה מארג ראיתי מספק בדבר המחזיק ברכבה בזמן ביצוע העבירה- המוסך; ראיות העולות וחוצות את הרף של מאזן ההסתברויות הנדרש.

32. אשר על כן, אין מקום להחלת חזקת הבעלות והטלת אחריות פלילית בעבירות תעבורה על המבקשת, בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 27ב לפקודה. חזקה זו נסתרה על ידי המבקשת וזו השתחררה מאחריותה מאחר והצליחה להוכיח למי מסרה את רכבה בפועל.

33. אי לכך אני מזכה את הנאשמת מהמיוחס לה בכתב האישום.

5129371 זכות ערעור כחוק.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לצדדים.

ניתנה היום, י"א שבט תשפ"ב, 13 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.